

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 29. IX 1959.

Société Goldschmidt c/a Cottaropoulos

Koji se zakon primjenjuje na ugovor o arbitraži - Charterparty s Centrocon klauzulom - Izbor arbitara i postupak - Uloga trećeg arbitra - Kad je odluka konačna - Odluka o tečaju strane valute

Stranke su se u čarterpartiji pozvale na Centrocon klauzulu. Povodom spora između naručitelja i broдача, tužitelj je preporučenim pismom saopćio protivnoj stranci ime svog arbitra i predmet spora, što je druga stranka prihvatila. Pošto se arbitri nisu mogli složiti, odredili su trećeg arbitra, koji je donio odluku sam. Sud je - povodom traženja eksekvatura - izjavio da je postupak podložen Ženevskoj konvenciji za izvršenje stranih arbitražnih odluka od 1927., i da se stoga arbitražni postupak, uključivši i sastav suda, mora prosuditi prema volji stranaka i zakonu zemlje u kojoj je arbitraža održana. Stoga je molbi udovoljio, odbivši, među ostalim, ove prigovore tuženika:

- 1) Nije bilo kompromisa, već su arbitri postavljeni preporučenim pismom tužitelja.
- 2) Treći je arbitar donio odluku bez dogovora i konzultacije s arbitrima.
- 3) Odluka nije bila konačna.
- 4) Arbitar je "preveo" svote na koje glasi odluka u engleske funte, prema tečaju na dan odluke.

Protiv tih prigovora iznosi sud:

Ad 1) Kompromis (poseban ugovor o podvrgavanju spora arbitraži) nije potreban kad su se stranke složile na kompromisnoj klauzuli (klauzula u ugovoru o osnovnom poslu, dakle ovdje u čarter-partiji) o podvrgavanju arbitraži eventualnih budućih sporova iz osnovnog posla. Prema potvrdi o običajima koji su na snazi dopušteno je da se na osnovi takve klauzule protivniku saopći običnim preporučenim pismom da se spor podnosi arbitraži, i ujedno naznači osoba arbitra, a to je uostalom tužena stranka i prihvatila bez prigovora. Sve to izlazi jednako iz engleskog Arbitration Acta od 1950., i iz Ženevske konvencije, dakle i bez obzira na spomenute običaje.

Ad 2) Kako je arbitraža održana u Engleskoj, mjerodavan je za sastav suda engleski zakon, koji određuje da će u slučaju neslaganja treći arbitar "nadomjestiti" oba arbitra koje su stranke imenovala, a to ne nameće tom trećem arbitru dužnost da se s arbitrima dogovara i konzultira o odluci (kako to inače iziskuje čl.1028 francuskog građanskog pravičnog postupka).

Ad 3) Za pitanje da li je odluka konačna mjerodavan je čl.16 Arbitration Acta, koji određuje da će se "ako ništa protivno nije izraženo, svaki ugovor o arbitraži smatrati da sadrži uglavu da će odluka arbitara ili nadarbitara biti konačna i obvezivati stranke".

Ad 4) Posve je normalno da je arbitar preveo svote na koje glasi odluka u engleske funte, prema tečaju na dan odluke, i tuženik ne može prigovoriti tome da on snosi štetu od devalvacije koja mu je nastala zato što nije na vrijeme platio svoj dug.

/Clunet 1961, str.168 i d./

N.K.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 15.III 1960.

Cie d'Assurances Marine Marchande i drugi osiguratelji c/a Cie de Navigation Fraissinet-Fabre i Sté Torm

Špediter koji je od broдача primio teret samo u svojstvu špeditera ne može osiguratelju cedirati pravo iz ugovora o prijevozu

Osiguratelj je osigurao izvjesnu količinu kave, koja je prevožena morem. Budući da je na odredištu ustanovljena šteta, osiguratelj je štetu nadokandio, i tuži broдача za naknadu isplaćene osigurnine. Teretnica je za ovaj prijevoz bila izdana po naredbi. Vlasnik robe - u nizu indosamenata - označio je sebe kao primaoca - te je teretnicu ustupio špediteru, da se on pobrine za prijem robe. Špediter je konstatirao i protestirao broдарu štetu, i dao cesiju osiguratelju. Osiguratelj tuži broдача na temelju ove cesije.

Sud je tužbu odbio sa slijedećim bitnim obrazloženjem: